

Aan : Griffie
Van : D. Ploum
CC : College en Raad
Ons kenmerk : 13int02294
Datum : 13 augustus 2013
Betreft : Beantwoording technische vragen nota Arm in Arm

Het CDA stelde een aantal technische vragen naar aanleiding van de nota Arm in Arm die door het college op 11 juni jl. is vastgesteld. In dit memo geven wij de antwoorden op de vragen.

Technische vragen nieuw minimabeleid

Financieel kader

In de voorjaarsnota, besproken op 21 mei 2013 in een voorronde, stond over de uitgaven voor het minimabeleid (pag. 7):

Uit de jaarcijfers 2012 en de cijfers over het eerste kwartaal 2013 blijkt niet dat er in 2013 een groot tekort te voorzien is bij minimabeleid. Daarom kunnen we op basis van de huidige gegevens volstaan met de bestaande raming en lijkt er geen sprake te zijn van een structureel te lage raming. De financiële gevolgen van het nieuwe minimabeleid dat in deze periode behandeld wordt, zullen bij de kadernota 2014 aan de orde worden gesteld.

In de kadernota 2014, besproken in een voorronde op 11 juni 2013 stond (pag. 48):

Op basis van de ervaringen uit het verleden zien we dat jaarlijks sprake was van een 'budgetoverschrijding' van circa €200.000. Met de pijlers uit het nieuwe Minimabeleid, gebaseerd op de uitgangspunten van de startnotitie, brengen we dit terug naar circa € 67.750.

In de nota Arm in Arm staat nu:

De verwachting is dat de uitgaven de komende jaren stijgen door de grotere groep mensen die aanspraak kan maken op onze minimaregelingen. Op dit moment kunnen wij niet inschatten hoe groot deze groep zal zijn en kunnen wij geen uitspraken doen over het definitieve budget voor de komende jaren. We menen wel met het nieuwe minimabeleid meer grip op de uitgaven te krijgen.

Vraag 1: Hoe verhoudt de passage in de kadernota zich tot die in de voorjaarsnota. Wat is de oorzaak dat eerst in de voorjaarsnota melding wordt gemaakt van geen structureel te lage raming, terwijl nog geen maand later in de kadernota (weer) sprake is van een raming die structureel 200.000 euro te laag is?

Antwoord: De afgelopen jaren is meer geld uitgegeven dan werd voorzien. In 2012 heeft de Raad eenmalig extra budget vrijgemaakt. Dit bedrag is in 2013 niet meer beschikbaar. Het bedrag dat geraamd is voor 2013 is te weinig om de komende jaren een fatsoenlijk minimabeleid uit te kunnen voeren. Ook beogen wij met het nieuwe minimabeleid meer grip te krijgen op de uitgaven.

Vraag 2: Bedoelt u met de aangehaalde passage in de nota te zeggen dat naar de mening van B&W de raad bij kadernota heeft ingestemd met een bezuiniging van 130.250 euro structureel, zonder de inhoudelijke gevolgen te hebben gewogen (want nota nog niet besproken en gevraagde informatie nog niet ontvangen, als gevolg van het feit dat de afgesproken deadline voor de nota Arm in Arm van 1 januari 2013 door het College niet is gehaald)?

Antwoord: Wij bezuinigen niet. De startnotitie gaf de opdracht tot een budgetneutraal minimabeleid te komen. Met het nieuwe minimabeleid houden wij de uitgangspunten van de startnotitie nagenoeg overeind. Wij vragen extra budget vrij te maken.

Vraag 3: Blijkens de agenda van de participatieraad is de nota op 30 mei 2013 door dit adviesorgaan van B&W besproken. Wat was hun advies (niet vermeld op de site op 26 juni 2013)?

Antwoord: Het advies van de Participatieraad en het antwoord van het college hierop is u door de griffie toegestuurd.

Vraag 4: Met welke stijging van de uitgaven als gevolg van toename van het aantal minima is rekening gehouden bij de uitgavenraming en op welke berekening is dit gebaseerd? Dit in het licht van de door het CBS gepubliceerde landelijke stijging in 2012 van het aantal WW-uitkeringen met 25% (waarvan een deel zal doorstromen naar de bijstand) en het feit dat het aantal bijstandsuitkeringen in Arnhem en Nijmegen in 2012 steeg met 6%. Wat waren deze percentages in onze gemeente in 2012 en eerste helft 2013 en hoe is dat meegenomen bij de ramingen voor de kosten in deze nota?

Antwoord: Wij menen met ons nieuwe minimabeleid participatie te bevorderen en dat is de eerste stap naar uitstroom. In deze nota hebben wij geen berekening gemaakt op basis van een verwachte toename. Wij zien veel fluctuaties. Ook in Overbetuwe steeg het eerste kwartaal van 2013 het aantal aanvragen met 6%. Het huidige aantal uitkeringen is op dit moment echter weer op het niveau van eind 2012.

Met ingang van het schooljaar 2015 – 2016 wordt de regeling voor gratis schoolboeken in het voortgezet onderwijs afgeschaft.

Vraag 5: Wat zijn de mogelijkheden om hiervoor een regeling te treffen in het kader van de individuele bijstand op basis van groepskenmerken of categoriale bijstand? Als de gemeente hiervoor een maximale regeling wil treffen, hoe zou die eruit zien en welk budgettair beslag dient dan rekening mee gehouden te worden?

Antwoord: In eerste instantie vangen wij als gemeente geen bezuinigingsmaatregelen van het Rijk op. Mensen hebben de vrijheid om voor deze schoolkosten het PMB aan te spreken. Hierin is ook een toelage opgenomen voor schoolgaande kinderen (categoriaal).

Uitgangspunten

In de nota minimabeleid 'arm in arm' staat dat een aantal uitgangspunten uit de (door de raad geamendeerde) startnotitie overeind blijven.

Hierbij zijn niet vermeld de door de raad per amendement aangereikte uitgangspunten:

- "stroomlijning van regelingen" (stroomlijning obv een overzicht van de bestaande gemeentelijke regelingen in Arnhem, Nederbetuwe, Lingewaard en Nijmegen)
- scheiding van doelgroepen (onderscheid naar relatie tot de arbeidsmarkt, bij jeugd het element van tegenprestatie door het gezin meenemen)

Vraag 6: Waarom zijn deze uitgangspunten niet meegenomen c.q. kunt u alsnog aangeven hoe deze nota hieraan invulling geeft? Kunt u met name ook het element van tegenprestatie in het

minimabeleid (mede in relatie tot de komende decentralisaties) mede belichten, ook hoe dat zich verhoudt tot de optie van vrijwilligerswerk? Bent u bereid alsnog conform de vastgestelde startnotitie een overzicht geven van de bestaande gemeentelijke regelingen in Arnhem, Nederbetuwe, Lingewaard en Nijmegen zoals de raad bij amendement van juni 2012 heeft aangegeven?

Antwoord: De huidige regelingen stroomlijnen wij door de invulling van het nieuwe minimabeleid. Dit geldt ook voor de doelgroepen. Voor kinderen en vrijgestelden van de arbeidsplicht stellen wij een toelage beschikbaar.

In de bijlage hebben wij een schema toegevoegd waarin te lezen is hoe onze gemeente zich verhoudt tot omliggende gemeenten. Wij hebben hiertoe gemeenten gevraagd een overzicht te geven van hun minimabeleid. Daarnaast hebben wij de gegevens van 'waarstaatjegemeente' geraadpleegd. Uiteindelijk hebben wij berekend wat de gemeenten per hoofd van de bevolking uitgeven aan het minimabeleid. Dit geeft meer inzicht dan een overzicht van alle minimaregelingen per gemeente, omdat de uitvoering ervan bij de verschillende gemeenten divers is. Wij zijn van mening dat een overzicht van regelingen enkel een opsomming is en daarmee geen meerwaarde biedt.

Op elke gemeentelijke website is terug te lezen welke minimaregelingen er in de betreffende gemeente bestaan.

De ontwikkelingen rondom de tegenprestatie volgen wij nauwlettend. Vanuit de politiek gaan er geluiden op dat de tegenprestatie volgend jaar verplicht gesteld zal worden. Op dit moment verdient het verplichten van een tegenprestatie in de vorm van vrijwilligerswerk vanwege de uitvoerbaarheid over het algemeen bij gemeenten nog weinig steun.

Wij zetten wel in op het stimuleren op vrijwilligerswerk. Sinds 2012 hebben wij een aantal mensen met een uitkering via 'Werken aan vrijwilligerswerk' aan vrijwilligerswerk geholpen.

Ziektekosten

In de nipt door de raad op 19 juni 2012 verworpen motie is gevraagd ook te kijken naar recente ontwikkelingen zoals de invoering van hogere eigen bijdragen in de zorg (o.a. eigen bijdrage GGZ) en de mogelijke stapeling van verschillende ombuigingen voor bepaalde groepen.

Vraag 7: Kunt u aangeven welke belangenafwegingen hier voor de gemeente spelen, bijvoorbeeld het feit dat zorgmijden kan leiden tot slechtere gezondheid en slechtere participatie en hoe daar als gemeente mee om te gaan.

Antwoord: In eerste instantie compenseren wij geen bezuinigingen van het Rijk. Met het nieuwe minimabeleid beogen wij wel meer mensen in staat te stellen om te participeren door middel van de GelrePas en het behouden van de CZM.

Op pag. 9 wordt ingegaan op de Collectieve zorgverzekering voor Minima. Het betreft een verzekering bij Menzis. Naar aanleiding hiervan de volgende vragen:

Vraag 8: Welke extra korting heeft de gemeente Overbetuwe bedongen op de basis- en aanvullende verzekeringen ten opzichte van andere, open collectieve verzekeringen bij Menzis waarbij iedereen zich aan kan sluiten?

Vraag 9: De gemeente Overbetuwe bedingt niet alleen een korting, maar het bericht op de gemeentelijke site over de verzekering in 2013 gaf aan dat de premie voor de aanvullende verzekering door de gemeente wordt voldaan ("De premie voor het extra GarantVerzorgdpakket betaalt de gemeente voor u"). Is dit correct? Welk bedrag per verzekerde, per jaar is hiermee gemoeid en welk bedrag in totaal voor de gemeente?

Vraag 10: Op grond waarvan en volgens welke procedure maakt de gemeente periodiek een keuze met welke verzekeraar zij een dergelijk contract sluit c.q. op grond waarvan is een keuze gemaakt voor (dit aanbod van) Menzis en op grond waarvan heeft de gemeente Overbetuwe vastgesteld dat bij de huidige afspraken met Menzis geen sprake is van concurrentievervalsing c.q. ongewenste staatssteun? Deze vragen zijn mede ingegeven door het feit dat de premie voor

de basisverzekering (zonder korting) bij Menzis in 2013 bijna 10 euro per maand hoger was dan bij een aantal andere verzekeraars.

Antwoord: Alle omringende gemeenten in onze regio hebben een contract met Menzis. De voordelen zijn voor elke gemeente hetzelfde. Als mensen een collectieve verzekering via de gemeente afsluiten, zijn zij extra aanvullend verzekerd en krijgen zij meer vergoed dan een ander met een open collectieve ziektekostenverzekering. Dit kunnen bijvoorbeeld extra behandelingen zijn voor fysiotherapie of een hogere vergoeding voor de eigen bijdrage voor een bril.

De gemeente betaalt de aanvullende verzekering. Al jaren is dit in totaal rond de €25.000,00 per jaar.

Vraag 11: Kunt u aangeven wat de uitvoeringskosten zijn van het declaratiefonds?

Antwoord: Het Declaratiefonds is een onderdeel van een aantal minimaregelingen en de uitvoeringskosten daarvan.

Vraag 12: Is het juist dat per 1 januari 2012 het verstrekken van kortingspassen door gemeenten door de Rijksoverheid is beperkt tot mensen met een inkomen tot 110% van het minimumloon en dat eind 2013 deze beperking door de huidige staatssecretaris is geschrapt (brief aanpak armoede d.d. 11 december 2012)? Kunt u aangeven waarom in het voorstel voor Overbetuwe wordt gekozen voor een grens van 110% wml en niet voor 130% wml? Kunt u daarbij ingaan op overwegingen van budgettaire aard en van de doelstelling terugdringen armoedeval.

Antwoord: Wij kiezen voor een grens van 110% van de bijstandsnorm. Wij sluiten hierbij aan bij de wettelijke grens voor minimaregelingen. Overigens hanteren wij bij de beoordeling van het recht op een minimaregeling niet op het WML, omdat de hoogte van het WML voor meerdere uitleg vatbaar is (denk aan bruto bedrag, aantal uren dat iemand werkzaam is). Voor de burger is het duidelijker waar recht op bestaat. Op dit moment is het lastig uitleggen waarom de aanvrager wel recht heeft op de ene regeling waar 110% voor geldt en niet op de andere waar 115% voor geldt.

Vraag 13: O.a. om stigmatisering tegen te gaan en om een meer divers aanbod te creëren is in andere gemeenten sprake van het verstrekken van stadspassen om niet aan minima en tegen kostprijs aan niet-minima. Op grond van welke overwegingen kiest u daar niet voor in uw voorstel?

Antwoord: In gesprekken met de andere deelnemende gemeenten blijkt dat er geen sprake is van stigmatisering.

Vraag 14: In welke mate hebben Overbetuwse verenigingen (sportverenigingen en verenigingen met een educatief, cultureel of recreatief karakter) belangstelling hebben om deel te nemen aan de Gelrepas en zo in Overbetuwe een aanbod te creëren? Welke afspraken zijn over deelname door de bibliotheek gemaakt? Hoe wordt voorkomen dat in het eerste jaar weinig tot geen deelname is, zoals bijvoorbeeld in Rheden in 2013 het geval is?

Vraag 15: Welke gegevens kunt u verstrekken over het gebruik door minima van de Gelrepas in Arnhem, Duiven en Westervoort (svp per jaar vermelden welke inkomensgrens in de betreffende gemeente van toepassing was om de groep van minima af te bakenen, in 2013 in Arnhem en Duiven 110% wml, in Duiven 120% wml)? Hoe verhouden zich de kosten van de pas voor de gemeente zich tot het gerealiseerde voordeel voor de betreffende minima?

Antwoord: In het schema in de paragraaf over de Gelrepas kunt u de aantallen aflezen. Het communicatieplan hebben wij als bijlage toegevoegd, omdat wij in onze communicatie ook de GelrePas onder het voetlicht willen brengen.

Bij het persoonlijk minimabudget geeft u aan de referteperiode terug te brengen van 36 tot 12 maanden .

Vraag 16: Kunt u aangeven wat de effecten zijn qua bereik en qua financiële effecten, als de referte periode op 36 maanden blijft gehandhaafd en als de referteperiode 'slechts' tot 24 maanden wordt teruggebracht?

Antwoord: Als de referteperiode gehandhaafd wordt op 36 maanden, duurt het drie jaar voor mensen recht hebben op het PMB. In de meeste gevallen blijkt dat de financiële rek er binnen 12 maanden uit is. Wij kiezen voor deze periode, omdat wij door het stroomlijnen van regelingen eenduidigheid beogen. Wij zullen meer vragen schuldhelpverlening binnen krijgen als wij de referteperiode handhaven op 36 maanden. Financieel zal het daarom weinig opleveren.

U schetst in bijlage 3 scenario's doelgroepen.

Vraag 17: Kunt u aan de hand van deze scenario's aangeven wat de wijziging in beleid voor deze doelgroepen voor gevolgen heeft (tegemoetkomingen uit het huidige beleid versus het nieuw voorgestelde beleid)?

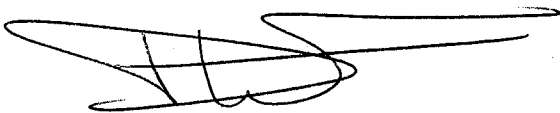
Antwoord: Het budget is verdeeld onder de totale doelgroep. Bovendien is door het toevoegen van toelages extra aandacht voor kinderen, ouderen en chronisch zieken en gehandicapten.

De nieuwe nota minimabeleid geeft aan de huidige beleidsregels voor de bijzondere bijstand te zullen toetsen aan de uitgangspunten van het nieuwe minimabeleid en zonodig aan te passen, binnen een jaar nadat de nota is vastgesteld. Per brief van 26 september 2012 heeft de diaconie van de PG Elst over de periode 2009 – 2011 aangegeven in welke situaties in haar ogen het gemeentelijk beleid tekort schiet.

Vraag 18: Zijn deze situaties die zijn aangekaart door de diaconie van de PG Elst in het beleid inmiddels ondervangen? Heeft u de charitassen en de diaconieën op enigerlei wijze betrokken bij de totstandkoming van deze nieuwe nota minimabeleid en/of heeft u hen gevraagd om evt. nieuwe signalen over 2012 en 2013? Bent u bereid de charitassen en diaconieën te betrekken bij de aanpassing van de beleidsregels voor de bijzondere bijstand, in het verlengde van de brief van de diaconie van de PG Elst?

Antwoord: Afhankelijk van de vraagstukken zullen wij diverse belangenbehartigers en organisaties tijdig bij de beleidsprocessen betrekken.

Hoogachtend,

Dhr. D.P.M. Ploum
Teammanager Beleidsrealisatie